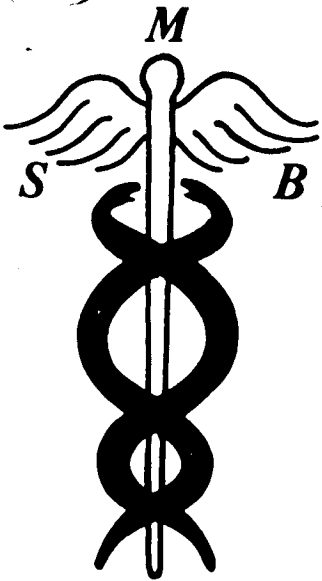


SMB-nytt**1985 nr. 3**

*Norsk Bibliotekforening
Spesialgruppen for
medisinsk bibliotekvirksomhet*



Norwegian Library Association, Medical section, News
SMB - nytt, vol.10, 1985, nr. 3

Redaksjonens adresse: Astrid Hagstad

Universitetet i Oslo

Institutt for sykepleievitenskap

Biblioteket

Postboks 1120, Blindern

0317 Oslo 3

INNHold:

Hilsen fra redaksjonen	s. 1
Styre-nytt	s. 2
Kurs: Impact and Image: Succeeding with Public Relations	s. 3
Bibliotek 85	s. 7
Medlars introduksjonskurs	s. 9
DRUGAB	s. 10
Fortegnelse over sykepleietidsskrifter	s. 12
Bokpresentasjon	s. 13
Medisinsk bibliotekvirksomhet i 1938	s. 15
Innholdsfortegnelse, tidsskrifter	s. 17
Klipp fra andre biblioteksblad	s. 20

HILSEN FRA REDAKSJONEN

Kjære SMB'ere!

SMB-nytt er under ny redaksjon, Astrid Hagstad fra Institutt for sykepleievitenskap, Universitetet i Oslo.

Denne gang representerer redaksjonen sykepleie-bibliotek. SMB'ere arbeider på bibliotek i forskjellige deler av helse- og sosialsektoren.

I bibliotekene er det ulik bruk av ny informasjonsteknologi og de økonomiske ressursene varierer.

SMB-nytt er et organ der felles bibliotekfaglige interesser får oppmerksomhet. Jeg håper at SMB-nytt også vil vise noe av mangesidigheten innenfor de rammer hver og en av oss arbeider.

Jeg håper på mange bidrag til neste nr. av SMB-nytt, redaksjonen avsluttes 29.11.85.

Med hilsen

Astrid Hagstad

Det Geografiske
Fakultetsbibliotek

31. 01. 86.

Universitetet i Oslo

Styre-nytt

Referat fra styremøte i SMB 3. sept. 1985 på Oslo Helseråds bibliotek

Til stede: Jostein Ingulfsen, Gerd Olberg og Tone Haarberg

Saker som ble tatt opp:

Rapporten for Nordisk Konferanse for Medisinske Bibliotekarer, Rikshospitalet, Oslo, 17.9 - 18.9, 1984, er trykket, og trykkeren vil få tilsendt en bokgave.

Skriv med orientering fra NBF om faglig møte om bibliotekar-rollen, 28. - 30. okt. -85 i Geiranger.

I et annet brev fra NBF: orientering om kontaktmøte for NBF's tillitsvalgte, Klækken hotel, 27. - 29. sept.- 85. Tone reiser.

NBF's spesialgruppe for fjernlånsvirksomhet.

Mottatt hefte nr 2 "Fjernlån" fra red. Eva Aschim, UBO.
Avisen vil bli videresendt til SMB.

Mottatt brosjyren Drugab fra CAN's bibliotek og dokumentasjonssentral.
Brosjyren gir informasjon om den nye databasen om alkohol og narkotikamisbruk.
Jostein har vært i kontakt med Sonja Valverius, Drugab, og de planlegger kurs.

Søknad om støtte til reise til Japan i forbindelse med 5. internasjonale konferanse i medisinsk bibliotekvirksomhet i Tokyo, 30. sept. - 5. okt. 1985, fra Ragnhild Lande, hovedbibliotekar, med. bibl., Regionssykehuset i Trondheim.
Støtte innvilget.

Retur av reisestipend, kr 1000,-, fra Patricia Flor. Hun fikk full støtte fra Telemark Industriforening.

Statens sykepleierhøgskole har oversendt ny samkatalog over sykepleietidsskrifter ved sykepleierhøgskoler, spesialhøgskoler og universitetsinstitutter.

Brev fra St. Jósefsspitalinn, med. bibl., Reykjavik.
Orientering om en ny, formell arbeidsgruppe på 16 personer ved de medisinske biblioteker. Gruppen ønsker å oppnå kontakt. For tiden ser de på lover angående medisinske bibliotek - i de Islandske helselovene står det ingenting om medisinske bibliotek.

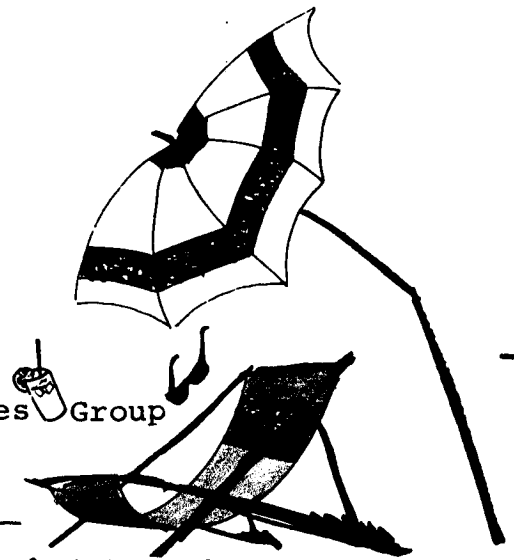
Spørsmål: Hva finnes i Norge - Norden?

5. september 1985

Tone Haarberg

Kurs

IMPACT AND IMAGE: SUCCEEDING WITH PUBLIC RELATIONS
Library Association Medical Health & Welfare Libraries Group
Annual Study Conference, Coventry, England,
5th-7th July 1985



Jeg var så heldig at jeg fikk anledning til å delta på denne konferansen som hadde PR som hovedtema. Den fant sted i Coventry i Midt-England, en by kjent for sin bilindustri, og fordi den ble sterkt ødelagt under krigen. Hovedattraksjonen i byen er den nye domkirken som ble reist i 50-årene. Konferansen ble holdt på et hotell som ligger nærmest vegg i vegg med den nye domkirken.

Konferansen var lagt opp med parallelle møter for medisinsk og pasient bibliotekvirksomhet, og stort sett var det ingen konflikt av interesser når man skulle velge hva man ville høre på. Unntaket var "workshop sessions" på lørdag ettermiddag hvor jeg kunne ha tenkt meg å være på minst 3 forskjellige på en gang!

Kaffepausene ble brukt til å prate med hverandre og utstillere som hadde "stands". Her var det alt fra datateknikk til bøker for svaksynte. Peter Martin, som viste oss Data Star på nordisk kongress i fjor, var tilstede, og jeg fikk også snakket et par ord med Eugene Garfield fra ISI. Det er nå 9 år siden jeg flyttet fra England så det var svært hyggelig å treffe gamle venner igjen og å stifte nye bekjentskap.

I tillegg til innleggene om PR var det også en god del som dreide seg om teknologisk utvikling. Det ser ut som det er mye spennende som skjer, særlig i området telekommunikasjon. Jeg vil gi et referat av noen av innleggene på disse emneområder.

TEKNOLOGISK UTVIKLING

Networks and communications: Mel Collier, Leicester Polytechnic

Collier snakket først om utviklingen i informasjonsteknologi fra de første on-line søkninger i 1966/7 til satelitt-kommunikasjonsprosjektet, Universe, i 1982.

Han beskrev to typer kommunikasjonsnettverk, WAN (wide area network) og LAN (local area network). WAN inkluderer on-line søking og samkataloger, og er avhengig av televerket. Maksimal overføringshastighet er 9600 bd. Overføring på LAN kunne gå 10-100 ganger fortere, slik at det også egnet seg til heltekst-overføring. Ulempen var at det kunne bare brukes innen et begrenset geografisk område føreløpig, men "down-loading" av databaser (dvs hvor institusjoner kan kjøpe baser på diskett) betyr at systemet er brukbart. Televerket i England kommer med enda raskere overføringssystemer nå - Megastream og Kilastream (tusener av bits pr sek.) som begynner å nærme seg hastigheten til LAN. Det største problemet er dårlig internasjonalt samarbeid om standardisering, både i telekommunikasjoner og datamaskiner.

Konsekvenser for bibliotekarer: 1. Bibliotekskolene må ta hensyn til den nye teknologien. 2. Eldre ansatte må omskoleres både i informatikk og administrasjon. 3. Bibliotekene må prioritere on-line tjenester overfor innkjøp av litteratur. 4. Biblioteker kunne gå sammen om innkjøp av "down-loaded" data-baser.

Viewdata: Jean Plaister, Direktør i LASER (London and South Eastern Library Region)

LASER bruker Viewdata til å formidle informasjon, og Plaister fortalte om noen av mulighetene systemet hadde og hvordan man skulle forberede seg til å ta det i bruk. Fordelen med Viewdata er at det kan brukes til to-veis kommunikasjon og at det kan kobles til andre datasystemer ved bruk av "gateways". Det kan brukes både internt og eksternt, som lukket eller åpent system. F.eks. helseopplysninger kunne brukes av alle, men medikamentdata kunne bare brukes av bestemte grupper f.eks. leger. Andre eksempler på bruken var Meshtil, en utdanningsprosess for privatpraktiserende leger, og Earmail hvor hørsels-hemmede kunne kommunisere med hverandre.

Før man lager sitt eget opplegg for Viewdata bør man: 1. bruke systemet internt før det blir offentlig tilgjengelig, 2. planlegge godt, 3. finne ut hva man trenger av utstyr før man kontakter leverandører, 4. konsultere med sine ansatte (de må være fleksible), 5. skape mye PR om systemet blant publikum.

Keynote address: The impact of hospital libraries on the quality and cost of health care delivery in the UK. Eugene Garfield, ISI

Garfield følte seg litt handikappet fordi han skulle snakke etter middag, og han regnet med at de fleste ville heller kose seg i baren enn å høre på ham! Dermed gikk han temelig fort gjennom innlegget sitt, og refererte til sin artikkel i Current Contents 1983;26(8):5-9. Til tross for tittelen snakket han stort sett om amerikanske forhold.

Det er hans mening at biblioteker trengs for å lede leger til den informasjonen de virkelig trenger istedenfor å drukne dem i enda mer. Et bibliotek uten datateknologi er farlig fordi det blokkere informasjonsstrømmingen. I USA koster det mindre for en Medline-søking pluss bibliotekarens tid enn for å ta et røntgenbilde, og en slik søking kan føre til forandringer i rutiner som sparer penger.

Han snakket om utviklingen i USA, og nevnte bl.a. Sciemate og Paperchase på datasiden. Clinical librarian program, hvor bibliotekaren er med på legevisitter, var blitt en suksess i USA, men ikke i England hvor forholdene var annerledes. Deltidsbibliotekarer, som reiser rundt på forskjellige avdelinger og underviser i bruk av on-line søking, har ført til en økning i Medline-søkinger. LATCH (literature attached to charts) er et system hvor relevant litteratur er festet til pasientens journal. 72% av sykehusleger syntes dette var

hjelpsomt. Hvis bibliotek tjenester blir skåret ned kunne et alternativ være "curcuit rider librarians", som kunne tilby tjenester til flere sykehus mot betaling.

Til slutt sa Garfield at biblioteket kommer til å bli bedømt, ikke etter størrelsen eller kvaliteten på samlingen, men etter spennevidden i tjenesten det kan tilby.

PR OG IMAGE

The role of public relations: Peter Smith, Institute of Public Relations

Smith snakket generelt om PR som han definerte som måten å få andre til å godta ens idéer og ens organisasjon på. Industrien skjønner nødvendigheten av PR i dag og prioriterer den. Inntrykket organisasjonen skaper om seg selv er viktig. Både ledelsen og arbeidstakerene må være med på å skape organisasjonens identitet. Det første bilde publikum får av f.eks. et bibliotek er mennesket som sitter bak skranken eller som tar telefonen, og det er viktig å gi det rette inntrykket her også. Ledelsen må skape et godt miljø slik at de ansatte føler en sterk tilknytning til organisasjonen. Dette kalles "corporate identity".

The librarian's image and the effective library. Margaret Slater, Head of Research, ASLIB

Slater mente det var viktig å gjøre et godt inntrykk hvis man ville forbedre sin "image". Hvis andre ikke ser deg som en kapasitet vil du ikke bli brukt. Bibliotekarer er engstelige for sitt selvbilde. En undersøkelse viste at nyutdannede bibliotekarer hadde et mye dårligere bilde av seg selv enn sine fremtidige arbeidsgivere hadde av dem.

En annen undersøkelse blant publikum i England om yrkesstatus plasserte bibliotekarer langt ned på listen. Andre "service"-orienterte yrkesgrupper som sykepleiere, sosionomer, og lærere kom også dårlig ut. (Leger, derimot, kom øverst på statuslisten.)

Hun foreslo at bibliotekarer gikk sammen med andre serviceyrker for å forbedre "imagen". Bibliotekarer burde komme seg ut av biblioteket, og navnet biblioteket kunne f.eks. forandres til informasjonssenter. Hun advarte mot å overreagere på enkelte tilfeller av latterliggjøring av bibliotekarer i massemedia, men at man burde heller lage en neutraliseringskampanje på landsbasis for å forbedre bibliotekarens bilde blant publikum. På lokalt nivå burde vi være enda mere vennlige, effektive og hjelpsomme enn vi nå er. Vi burde slåss for å få være med i komiteer og utvalg, selv om det bare er som observatør. Vi må også kjempe for vår plass i de nye industriene, dvs data og informatikk.

Interpersonal skills: Christine Wright, Industrial Society

Dette foredraget var kombinert med en "workshop" senere på dagen. Først snakket Wright om "image", og i likhet med Slater understreket hun hvor viktig det var å ha et bra selvbilde. Man burde gjøre seg selv synlig ved f.eks. å arrangere regelmessige møter med sin overordnede.

Kommunikasjon er viktig, og man må være oppmerksom på at man kommuniserer ikke bare med ord, men også med kroppen, toneleiet, utseendet, osv. I en alminnelig samtale ville man tro at selve ordene var viktigst, men de bidrar til bare 7% av oppfatningen. Toneleiet bidrar med 35% og kroppsspråket står for 58%. På telefonen kan man virker irritert fordi kroppsspråket er borte.

Workshop Her skulle vi konsentrere oss om rapportskrivning og presentasjon av vårt synspunkt på et møte.

Rapportskrivning: - vi kom med våre synspunkter om det vi ikke likte i rapporter, f.eks. presentasjon, ordbruk osv. Så gikk vi videre til rapportens struktur og fysisk utseende. Det er viktig å planlegge før man skriver. Man bør først tenke på hensikten med rapporten og ha det klart for seg hele tiden. Hun foreslo bruk av "brainstorming" hvor man setter ned alle idéene hvor som helst på et ark og så binder dem sammen med linjer eller streker. Rapporten bør være kortfattet, konsis og klar.

Å presentere et synspunkt: Man må først vurdere sitt publikum. Fremføring er svært viktig (kroppsspråk, stemme, klarhet osv.). Mange er nervøse, men det hjelper å bare kaste seg ut i det uten å bry seg om man dummer seg ut. Det hjelper å notere ned det man vil si på forhånd. Vi gikk gjennom en del møteteknikker som f.eks. hvordan man ikke svarer på et spørsmål ved å kaste det tilbake.

Til slutt ble hver av oss bedt om å snakke om et oppgitt emne i ett minutt. Dette gikk forbausende bra og bare to av 30 klarte det ikke. Mange var nokså underholdende. Jeg var så heldig at jeg fikk emnet "sur nedbør" som det jo er mer enn nok å si om!

Hovedinntrykk var at dette var en velorganisert konferanse med mange gode innslag og høyt faglig nivå. Min eneste innvending var at det ble liten tid til diskusjon eller spørsmål etter innleggene. "Workshops" var en suksess fordi de ga oss anledning til å delta istedenfor å sitte passivt og bare høre på.

En del av innleggene kommer i Health Libraries Review, antakelig til nyttår. Neste år blir konferansen arrangert i Wales, og året etter i Newcastle. Kanskje andre kunne ha lyst til å reise dit?

Patricia Flor
Telemark Sentralsjukehus
Yrkesmedisinsk avdeling



INFORMATION • DOKUMENTATION • KULTUR

23-25 august 1985 ble den første nordiske bibliotekmesse med konferanser arrangert i Gøteborg. Arrangører var NBU (Nordisk Biblioteksutveckling), KRELIB og Svenska Mässan Stiftelse. Mye informasjon og mange inntrykk. Her kommer en selektiv, kort rapport, jeg var på messen lørdag 24. august.

Konferansene var preget av temaer relatert til kulturformidling og var nok først og fremst av interesse for folkebiblioteksektoren.

Det var satt opp nærmere 100 stands på messeområdet.

Karolinska institutets bibliotek och informationscentral var en enslig svale i sin presentasjon av medisinsk bibliotekvirksomhet! Ved dette bibliotekets stand ga man bl.a. informasjon om hvilke MEDLARS databaser som var tilgjengelige ved MIC.

Når det gjelder Karolinska institutets biblioteks utgivelse av List bio-med er arbeidet med å utarbeide en ny liste godt i gang, man håper å kunne utgi en ny utgave av List bio-med høsten 1985.

Bedrifter som var leverandører til forskjellige produkter til bibliotek var representert. Innenfor datateknikk demonstrerte utstillere computere, databaser, software, datalitteratur m.m.

Bibliotek 85 var et bra tiltak. Og går alt etter planen skal neste bibliotekmesse finne sted i Gøteborg 21-24 august 1986. Da forhåpentligvis med konferanseprogram og utstillinger av større interesse for SMB'ere enn det som ble presentert ved bibliotekmessen i 1985.

BIBLIOTEK 85

Et av foredragene ved konferansen hadde tittelen:

"Var finner man vetenskapelige tidsskrifter i Norden?"

Foredragsholder var Annika Salomonsen fra Det kongelige Bibliotek i København.

A.S. informerte om Nordinfo og NOSP. Hun redegjorde for NOSP's målsetning, organisasjon, økonomi, produkter og statistikk. A.S. kunne vise til at mens man ved oppstart av NOSP i 1978 hadde 340 rapporterende bibliotek og 10.000 periodikatitler, var man i 1985 kommet opp i et tall av 523 bibliotek og 78.300 titler.

Når det gjaldt fordelingen av rapporterende bibliotek i de nordiske land var den i 1985 som følger:

Norge	: 200
Sverige	: 118
Danmark	: 67
Finland	: 103
Island	: 35

I en ordveksling etter foredraget ble det påpekt at f.eks. Sverige rapporterer fra så mange færre bibliotek enn Norge. A.S. sa da at dette er et problem for NOSP, mange svenske bibliotek lar være å rapportere. Her må eventuelt LIBRIS gå mer aktivt ut for å få flere bibliotek med, SAMKAT i Norge har spilt en aktiv rolle for å få med rapporterende bibliotek.

Det ble fra en bibliotekar ved et større svensk bibliotek replisert at selv om det var mange norske bibliotek representert i NOSP, var kvaliteten på tjenesten fra en del norske bibliotek tvilsom. A.S. svarte da at noen norske fag-bibliotek rapporterte titler som var unike i nordisk sammenheng. Dette var ofte små bibliotek, og når et bibliotek av denne typen plutselig fikk en rad med bestillinger fra hele Norden kunne man ikke forvente at biblioteket kunne effektivere bestillinger i samme målestokk som store bibliotek. A.S. ga uttrykk for at NOSP var svært glad for den høye frekvensen av rapporterende norske bibliotek.

**UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO
BIOMEDISINSK BIBLIOTEK**

Sognsvannsvn. 9, Gaustad st.

Postadresse: P.b. 1113 Blindern - 0317 Oslo 3 - Telefon (02) 45 40 31 - Medline 45 41 13

MEDLARS introduksjonskurs

MEDLARS introduksjonskurs vil bli holdt på Universitetet i Oslo, Biomedisinsk bibliotek, Sognsvannsveien 9, 25.-29. november. Kurset er beregnet på bibliotekarer og andre som arbeider med biomedisinsk dokumentasjon.

Deltagerne skal etter gjennomgått kurs kunne søke litteraturreferanser i databasene MEDLINE og CANCERLIT ved Karolinska Institutet. Derimot vil det ikke bli undervist i søkespråkene til DIALOG eller DATASTAR.

Kurset vil vare hver dag kl. 900 - 1530. Undervisningen vil skje i form av forelesninger og gruppeøvelser ved terminal. Kurset holdes på norsk.

Kursavgift kr. 2000.- . Deltagerantallet er begrenset.

Nærmere opplysninger i telefon 45 40 29 eller 45 41 13.

Bindende påmelding innen 8. november til

Biomedisinsk bibliotek
v/Kari Halldal
P.b. 1113 Blindern
0317 Oslo 3

* BASE - NYTT :

Fra CAN's bibliotek har vi fått opplysninger om en ny databasert informasjonstjeneste, som skal dekke emneområdet alkohol- og narkotikamisbruk : DRUGAB

DRUGAB inneholder referanser til litteratur om alkohol- og narkotikamisbruk trykket 1980 og senere.

DRUGAB består av fire databaser:

ALCONARC

NORDRUG

DALCTRAF

DRUGRIP

1. ALCONARC inneholder bl.a. bibliografiske opplysninger om:

- bøker
- rapporter
- avhandlinger
- kongresskrifter

Basen dekker svensk boklitteratur, brosjyrer, debattskrifter og populære verk. Inneholder også et stort utvalg av den internasjonale litteraturen.

Språk: hovedsakelig svensk, også engelsk, dansk, norsk og tysk.

2. NORDRUG inneholder referanser til:

- tidsskriftartikler
- artikler fra sammensatte verk
- artikler fra kongresskrifter

Omfatter primærlitteratur om alkohol- og narkotikaforskning.

Språk: engelsk

3. DALCTRAF inneholder referanser til:

- tidsskriftartikler
- bøker
- rapporter
- avhandlinger m.m. om alkohol, narkotika og trafikk.

Språk: engelsk

4. DRUGRIP inneholder referanser til pågående svensk forsknings- og utredningsarbeide innen området.

Språk: svensk

DRUGAB: PRISLISTA 1985/1986

<u>Anslutningsavgift</u>	Gratis
<u>Lösenord</u>	Gratis
<u>Söktaxa</u>	
* Grundavgift per inloggning (för samtliga)	20 kr
* Normalpris Anslutningstid per timme	250 kr
* Rabattpris Anslutningstid per timme Kunder inom utbildnings- och vårdsektorn (även bibliotek t ex skol- och sjukhusbibliotek) forskare, läkare, offentliga bibliotek i Sverige, CANs medlemsorganisationer	200 kr

Utbildning

DRUGAB kurser är subventionerade.
I priset ingår datortid, kortfattad
manual, termlistor och kaffe.

Kurs 1 dag
Övrig undervisning

400 kr/deltagare
Enligt offert

Kundservice

Telefonförfrågningar
Konsultationer

Gratis
Enligt offert

Fortegnelse over sykepleietidsskrifter ved utdanningsinstitusjoner innen sykepleie. Utgitt av Torill Redse og Liv Stave.

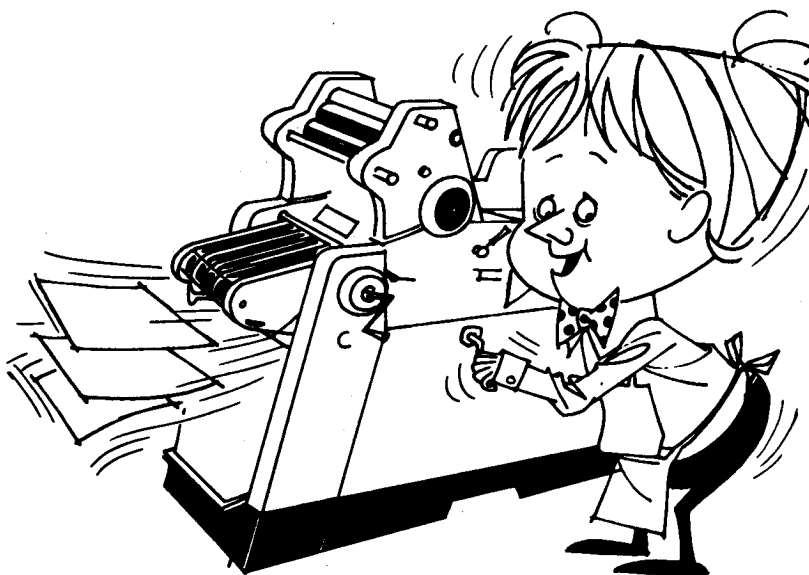
En fortegnelse over sykepleietidsskrifter ved norske sykepleiebibliotek ble utgitt i juni 1985.

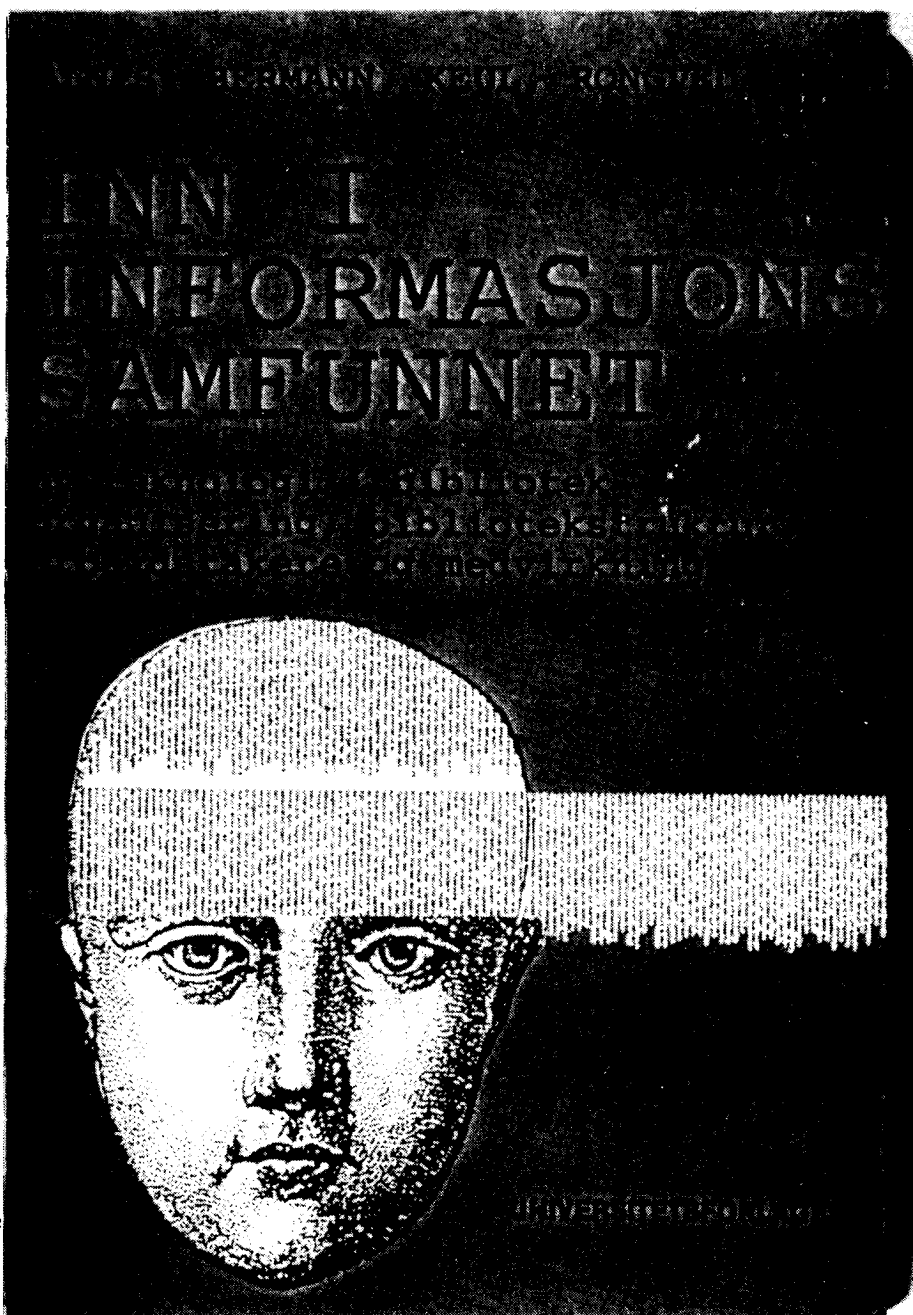
Tredve bibliotek har rapportert sin bestand av tidsskrifter, tidsskriftindekser og referatorganer innen sykepleie pr. 01.02.85.

Tidligere undersøkelser viser at mange sykepleiebibliotek ikke deltar i samkatalogarbeidet, derfor gir denne fortegnelsen nyttig informasjon. Utgiverne understreker at fortegnelsen ikke skal konkurrere med samkatalogen og påpeker at det må være et overordnet mål at alle bibliotek rapporterer sine tidsskrifter til samkatalogen.

I mellomtiden har man altså en oversikt som undertegnede har funnet nyttig og grei. For de av oss som bestiller en del artikler fra sykepleietidsskrifter er fortegnelsen rask å bla i og oversiktlig.

Fortegnelsen er i heftet form, koster kr.30.- og kan bestilles fra Torill Redse, Statens sykepleierhøgskole, Biblioteket, Bjerregaardsgt. 21, 0172 Oslo 1





Noen anmeldelse av "Inn i informasjonssamfunnet" kan vi dessverre ikke ta med i dette nr. av SMB-nytt.

Av indexen får man et visst inntrykk av innholdet i boken.

Dette er en nyttig bok for bibliotekarer som ønsker informasjon om anvendelse av EDB i norske bibliotek.

Inn i informasjonssamfunnet
/ Torild Alnæs m.fl. -
Bergen : Uforl., 1984.
247 s.

ISBN 82-00-06881-1

<i>Kap. 1</i>	
BIBLIOTEKUTVIKLING OG NY INFORMASJONSTEKNOLOGI.....	13
av Vidar Keul	
Informasjonssamfunnet	13
Betydningen av informasjonsteknologi for bibliotekene.....	15
Forskjellige framtidbilder.....	16
Bruksområder for informasjonsteknologi i bibliotek.....	22
Informasjonsteknologi, problemer og endringer i bibliotekvesenet.....	26
Biblioteksarbeid som «databelhandling».	
Kunnskapsmessige sider ved bruk av ny teknologi.....	30
Noter.....	33
Referanser.....	38

<i>Kap. 2</i>	
BIBLIOTEKSARBEID, ARBEIDSTAKERINTERESSER OG EDB: PROBLEMRÅDE OG FORSKNINGSPERSPEKTIV I PROSJEKTET.....	41
av Vidar Keul	

INN I INFORMASJONSSAMFUNNET

<i>Kap. 3</i>	
FOLKEBIBLIOTEKVESENET, ORGANISERING	
OG BRUK AV EDB.....	47
<i>av Vidar Keul</i>	
Innledning. EDB i norsk bibliotekvesen.....	47
Brukssammenhenger for EDB i bibliotek.....	52
Folkebibliotekvesenet. Organisering av folkebibliotekenes virksomhet.....	59
Lokale tilpasninger, ressursproblemer, strategier	
for styrking av folkebibliotekene.....	70
Bruk av EDB i norske folkebiblioteker.....	83
Noter.....	90
Tillegg 1.....	100
Referanser.....	102
<i>Kap. 4</i>	
RUTINEARBEID I BIBLIOTEK.....	
	105
<i>av Torild Alnæs</i>	
<i>Kap. 5</i>	
FOLKEBIBLIOTEK TAR I BRUK EDB.	
ERFARINGER FRA STAVANGER, BERGEN OG TRONDHEIM.....	
	113
<i>av Vidar Keul</i>	
Innledning.....	113
Tre modeller for overgang til EDB.....	114
Stavanger: Modell «datasentral».....	115
Bergen: Modell «EDB i huset».....	124
Trondheim: Modell «Markedstilpasning».....	132
Å styre overgangen til EDB i folkebibliotekene?.....	140
Noter.....	148
<i>Kap. 6</i>	
PERSONALERFARINGER VED INNFØRING AV EDB	
I TROMSØ, BERGEN OG BÆRUM.....	
	153
<i>av Torild Alnæs og Greta Rongved</i>	
Innledning.....	153
Hva innebærer overgang til EDB? Forsøk på oppsummering.....	156
Personalerfaringer ved innføring av EDB ved universitetsbiblioteket	
i Tromsø.....	163
BIBSYS ved UB-Tromsø.....	163
Beskrivelse av informantene.....	167
Arbeidssituasjonen før BIBSYS-innføring.....	168
Endringer i arbeidssituasjonen ved EDB-innføring.....	170
Opplæring og dokumentasjon.....	174
Oppsummering.....	175
Personalerfaringer ved innføring av EDB ved universitetsbiblioteket	
i Bergen.....	176
BIBSYS ved UB-Bergen.....	177
Beskrivelse av informantene.....	180
Arbeidssituasjonen før BIBSYS-innføringen.....	181
Endringer i arbeidssituasjonen ved EDB-innføringen.....	183
Opplæring og dokumentasjon.....	190
Oppsummering.....	191
Innføring av Ørestads Datas tjenester i utlåns- og rykkearbeid	
ved Bekkestua bibliotek.....	192
Noen fakta om Bekkestua bibliotek og Ørestads Data.....	193
Utlåns- og rykkerutiner frem til 1. mars 1982.....	194
Arbeidssituasjonen ved utlån/rykking i «gammelt» system.....	196
Utlåns- og rykkerutiner fra 1. mars 1982.....	197
Forbedring av arbeidssituasjonen med «nytt» utlånsystem.....	198
Problemer i startfasen.....	199
Oppsummering.....	201
<i>Kap. 7</i>	
OVER TIL EDB. LÆRING UNDERVEIS.....	
	203
<i>av Tamar Bermann</i>	
Hva slags kunnskaper?.....	203
Fagorganisasjoner lærer.....	212
Læringsorienterte forsøk: Å sette egne ord på tingene.....	216
LOFIB-gruppene arbeider.....	223
Resultater? Flere nøtter å knekke.....	232
Noter.....	245
FORFATTERNE.....	
	247

Medisinsk bibliotekvirksomhet i 1938...

Følgende historiske bidrag er sakset fra en artikkel som sto i "Sykepleien", oktober 1938.

Artikkelforfatter er sykepleier Inga Möller.

Sykehusbiblioteker.

På foranledning av Den Norske Sykehusforenings formann fikk jeg anledning til å overvære et meget interessant møte i København som var arrangert av Dansk Psykiatrisk forening og Danmarks Bibliotekforening. Dagens to møter var begge viet biblioteksarbeidet på våre sykehus. På formiddagens møte gav en norsk bibliotekar frøken Mowinckel-Wetlesen et meget interessant og omfattende bilde av for en viktig plass biblioteksarbeide bør ha på våre sykehus. På ettermiddagens møte diskutertes biblioteksarbeide på nerveavdelinger og sinnsykehospitaller.

Frøken Mowinckel-Wetlesen begynte med å si at hun ikke var kommet til Danmark for å fortelle om Norge — da vi i Norge var kommet meget kortere enn i Danmark, men gjennomgå hva hun hadde lært i Amerika

ved et 3 mdr.s kurs for bibliotekarer som ønsket spesialutdannelse i sykehusarbeide. Kurset blev holdt i Minnesota hvor alt sosialt arbeide er langt fremme. Kurset omfattet alle hospitaler, skoler for blinde, for døve, for vanskelige barn, fengsler, forbedringshjem etc. — kort sagt alle sosiale tiltak. Det blev også pekt på at bibliotekaren skulde ordne bibliotek for læger og sykepleiersker, og stimulere dem til å lese for å utvide sin horisont.

Biblioteket skulde være vakkert og bli et yndet opholdssted for patientene. 500 bøker til 100 senger ansess som minimum. Bibliotekaren må nøie kjenne bøkernes innhold og sørge for at allsidig litteratur forefinnes. Underholdende bøker, romaner, reisebeskrivelser, biografier — klassisk litteratur — faglitteratur, gartnerbøker, strikkbøker etc. Bøkene må være lette (av vekt) og ha lyse pene bind i forskjellige farver.

Fra et fengsel fortalte foredragsholderen meget interessant om fangenes lesning. Fanger leser vektige bøker, poesi og faglitteratur. Den værste straff fangene kunne få var å bli nektet bøker. Bibliotekaren hadde av og til klubbaften for fangene. På forhånd hadde fangene skrevet spørsmål om alt mellom himmel og jord som de ønsket besvart på lapper og lagt i en boks. Disse forberedte så bibliotekaren sig på å besvare meget samvittighetsfullt.

Ved barnehospitaler var det fast lægeordinasjon at barna hver dag skulde opholde sig en time i biblioteket. Barna skulde velge sine bøker uten påvirkning, og efter endt lesning skulde barna uttale sig til bibliotekaren om boken. Bibliotekaren førte så journal over det som blev sagt og over hvilke bøker barnet leste. Andssvake barn skulde ha eventyr.

MEDISINSK BIBLIOTEK VIRKSOMHET I 1938...

Selv om en nervepatient ikke forstår hvad han leser, er det til hjelp for ham at han tror han gjør det. Boken har nu kun en adspredende virkning på patienten, men med mere rationelt anlagt arbeide bør den kunne ha en helbredende virkning. For nervepatienter gjelder det særlig at det ikke må være en uhyggelig lektyre, ingen bøker med selvmord eller lignende. Hvad patienten leser kan gi en god pekepinn for patientens sjelelige tilstand. Bibliotekaren fører også her kort over hvad patienten leser, bemerkninger om bøkernes innhold etc. Frimerkesamlinger bør forefinnes og for sløve patienter puslespill etc. Patientene kommer selv til biblioteket og hjelpes til rette i valget av bøker. De sengeliggende patienter får besøk av bibliotekaren minst 1 gang ukentlig med bokvognen som har et tilstrekkelig utvalg av bøker og tidsskrifter. Det letter opholdet for mange patienter om de vet de kan få lese så meget de vil mens de er syke. Det bør også arrangeres bibliotekaftener med te hvor man lar patientene servere. Bibliotekaren skal også la de patienter som kan hjelpe henne med å skrive kort eller andre småting.

Foredragsholderen fortalte om en nervepatient som etter sitt sykehusopphold hadde skrevet om hvordan bøkene hadde hjulpet ham til helbredelse av sindet.

Foredraget blev hilst med livlig applaus og man fikk alle inntrykk for en interessert bibliotekar det var som hadde talt. Frøken Mowinski Wetlesen røpet en dyp psykologisk sans med utvilsomme spesielle kvalifikasjoner for en sykehusbibliotekars allsidige arbeide.

Dansk Biblioteks Hospitalsforening omfatter nu 31 hospitaler, hvor arbeidet drives av utdannede bibliotekarer. De samme synspunkter hevdedes også i dette foredrag om bøkernes utvilsomme hjelp under en patients sykdomstid, hvordan gode bøker overflødiggjør alle de dårlige ukeblade som sykehusene har vært oversvømmet med. — Ofte hender det at en patient som før sin sykdom ikke leste meget under tiden på hospitalet får øinene op for bøkernes verdi og fortsetter å lese etter sin helbredelse. Det blev også i dette foredrag sterk presisert det nødvendige intime samarbeide med sykepleiersker og læger. Ennvidere at bibliotekaren bør ha en psykologisk og psykiatrisk særutdannelse og nøie må kjenne hver bok. De sinnsyke leser ofte viktig literatur da det jo ofte er de intellektuelle som blir sinnsyke. Man bør samarbeide med det stedlige bibliotek for å kunne skaffe patienten flere bøker enn dem som forefinnes i hospitalets bibliotek.

Diskusjonen etterpå blev ledet av overlæge Schou, som fremhevet det nøie kjennskap bibliotekaren må ha til patienten. Overlægen understreket at nervelidende alltid må settes på åndelig diet, og for å kjenne denne må bibliotekaren samarbeide med læger og sykepleiersker.

En tilstedeværende læge mente at det beste på sinnsykehospitaler vilde være å ta en dyktig og interessert sykepleierske og gi henne den tekniske spesialutdannelse da overlægen ikke trodde en bibliotekar vilde kunne erverve sig den nødvendige kjennskap til patientene.

Det gledet mitt sykepleierskehjerte meget at det fra lægehold blev hevdet et slikt syn. En sykepleierske må etter min mening ha en ganske annen forutsetning for å komme i den personlige kontakt som er nødvendig for å kunne hjelpe patienten til det rette valg av en bok.

the Serials LIBRARIAN

22 AUG. 1985

Volume 9
Number 4
Summer 1985

CONTENTS

LETTERS TO THE EDITOR	1
EDITORIAL: Raiding the Serials Budget	3
Forecasting Models and the Prediction of Periodical Subscription Costs <i>Charles D. Emery, BA, ALA</i>	5
Serial Resources in Canadian Libraries, 1982 (Second Survey) <i>André Preibish</i>	23
INTO THE HOPPER: Government Information in Electronic Form: The Chadha Decision and the Joint Committee on Printing <i>Joe Morehead, Government Serials Editor</i>	33
Serials Conversion: LSU's Experience <i>Rita Millican, BS, MS</i>	45
HUSH, An Automated Multipurpose Periodical System or From Rotary File to Computer <i>Larry Morton, PhD</i> <i>Mary Youmans, MLn</i>	53
THIRD CLAIM	63
Has Serials Union Listing Come of Age?: A Review of Four Recent Works on Union Listing <i>Jean A. Conochie, MBE, BSc, FLAA</i>	67

the Serials LIBRARIAN

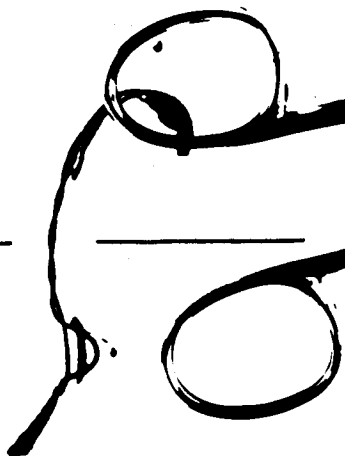
Volume 9
Number 3
Spring 1985

Det Norske Radiumhospital
Medisinsk Bibliotek

CONTENTS

LETTERS TO THE EDITOR	1
EDITORIAL: Heron and Telefacsimile Transmission	3
Why Are Foreign Subscription Rates Higher for American Libraries Than They Are for Subscribers Elsewhere? <i>Siegfried Ruschin</i>	7
Microcomputer Publications: An Overview <i>George N. Shirinian, MLS</i>	19
Periodicals in Gerontology: A Selected Bibliography <i>Jean Owens</i> <i>Genevieve Casey</i>	25
Implementation of the Faxon Union List System by the Boston Library Consortium <i>Ann C. Schaffner</i>	45
Retrospective Conversion of Serials at the University of Houston: Midterm Report <i>Sharon Smith</i> <i>Robert Watkins</i> <i>Shirley Richardson</i>	63
Automated Serials Cataloging <i>Marlene Sue Heroux, BA, MLS</i>	69

Klipp fra andre bibliotekblad



Fra "FJERNLÅN" (utgitt av NBF's gruppe for fjernlånsvirksomhet) Nr. 2 august 1985

SAMKATALOG FOR DE SMA - "NASJONALT BIBLIOTEKSYSTEM" FOR DE STORE ?

Faglig møte, 8.-9. mai 1985

Arsmøte NFF/NBF's seksjon 1
Fredag 10. mai

Randi Rønningen, leder for Norsk Samkatalog, hadde en innledning der hun fortalte at 275 biblioteker i Norge er med på å sende inn bestandsoppgaver til Samkatalogen. Samkatalogen for bøker har nå mer enn 1 million titler. Samkatalogen for periodika har 70 000 innførsler. Det er gjort undersøkelser som viser at en fjerdedel av bøkene kun finnes i ett bibliotek, og ingen av disse er universitetsbiblioteker. Det primære må være å få et lokaliseringsapparat. Små biblioteker utgjør en viktig del av fjernlånet. Denne innledningen var nok den mest interessante på møtet, og kommer i Bok og Bibliotek, så vi tar ikke med mer her.

Nils Gram, Riksbibliotekstjenesten, var imidlertid første innleder med "Prosjekt nasjonalt biblioteksystem":
Vi har og vil aldri få et total-integrert EDB-system. Grupper av biblioteker slår seg sammen til et integrert system ut fra forskjellige interesser. Disse er lagt opp slik at de i rimelig grad kan utnytte hverandres tjenester. UB,Oslo var tidlig ute med sitt nasjonalbiblioteksystem i verdenssammenheng, og utviklingen ved BIBSYS har pågått omtrent like lenge. Det er få andre grupper innen fag- og forskningssektoren som har fullt utbygde automatiseringssystemer. (Folkebibliotekene ble ikke omtalt.) Innlederen refererte fra planene om utviklingen av universitetsbiblioteksystemene; bl.a. at UB,Oslo er med i samarbeidet om utviklingen av det fremtidige BIBSYS II. En delegasjon var i begynnelsen av 1985 i USA for å se på EDB-systemer. Ingen ferdige systemer var brukbare for norske forhold. Departementet har foreslått sentrale bevilgninger over en prosjektperiode på ca 3 år. På statsbudsjettet 1984-1985 er det ført bevilgninger på 2 mill. kroner til drift av en prosjektgruppe, bl.a. til kjøp av konsulenttjenester og datakraft.

Ole Husby, førstebibliotekar ved Norges tekniske universitetsbibliotek, snakket om BIBSYS, som UB Trondheim, UB Tromsø og UB Bergen er sammen om. Nå i 1985 er 140 terminaler fast oppkoblet mot BIBSYS. Det er lagt inn 240 000 titler og 350 000 bind i databasen. Et ukjent antall biblioteker søker i basen. Det er en hovedtanke at det skal være én bibliografisk post pr. tittel i basen. I noen "vel begrunnede tips" om BIBSYS i 1990, var det bl.a. ønske om at BIBSYS skal bli tilgjengelig for hvem som helst, og "lånebestilling" er spesifisert i BIBSYS II.

Tor Blekastad, avd.bibliotekar ved Universitetsbiblioteket i Oslo, kom inn på at over 50 % av titlene i Samkatalogen ikke finnes i de store universitetsbibliotekene. Samkatalogen er uunnværlig for å lokalisere en bok. Et høyt bibliografisk nivå er nødvendig for at Samkatalogen skal fungere i en database. - Innlederen syntes Norsk utvalg for bibliotekautomatisering er positivt med sitt forslag til en nasjonal politikk med plass til flere systemer.